

UFRIVILLIG HYLDEST.

En av vanskaffighetene den nazistiske propagandamaskin ikke helt kan overvinne, er å få oss til å lese deres utgivelser på den måten de er ment. Et fast ledd i propagandeen er forvrengte meldinger fra de allierte land. Nazistene skjønner sannsynligvis ikke at vi bak forvrengningene undertiden kan lese noe helt annet enn det som er tilsiktet, og at vi undertiden gjør oss ganske andre tanker enn beregnet. Aftenposten melder f.eks. at 3 amerikanske soldater er dømt for svartehandel. Den naturlige reaksjon hos en som kjenner litt til svartebørsforholdene i Norge, er ikke å forferdes over amerikansk korrupsjon men å huske på de tusener av tyske soldater som har drevet svartebørsmandyrer her i landet. Det har aldri stått i avisen at noen av den er blitt dømt.

Eller Aftenposten bringer etter franske aviser lange referater av Charles Lhuissas forsvarstale før han ble dømt for samarbeide med tyskerne. Aftenposten tror at det er innholdet av talen som skal gjøre inntrykk på oss, men det er en annen tanke som ligger nærmere: Vi kommer til å tenke på at i Frankrike blir selv landsforrædere behandlet overensstemmende med sivilisert rettferdighet, og som naturlig motsetning tenker vi på alle ofre for nazistisk bøddeljustis her hjemme. Det har aldri hendt at noen av de "anklagede" har fått noe av sitt forsvar referert i pressen.

Hver gang et engelsk eller et amerikansk blad har kritisert sin regjeringss politikk blir det fluxens notert i Aftenposten. Referatet av kritikken bærer preg av forvanskning, men det er naturlig å hefte seg ved selve faktum at slik kritikk overhodet framkommer og blir tolerert. Rent umiddelbart må vi tenke på forholdene der nazistene hersker. Der kunne det være ti tusen ganger større grunn til kritikk, men der ville en journalist bli likvidert ved første mukk.

Ivers igjennom den nazistiske propaganda skimter vi billedet av forhold hvor frimodige ytringer om statsstyrelsen er tillatt, hvor rettsforholdene foregår i degens fulle lys, og hvor publikum får beskjed om at de militære myndigheter rydder opp i lyssky trafikk. Nazistene tror kanskje ikke at vi finner slike forhold bedre enn dem de selv har innført. Men vi for vår del kan jo si at nazipropagandeen vår beste takk for at de minner oss om lysere tilstander.

DEN FORESTÅENDE OFFENSIV.

Koskvænderens militære medarbeider Jermasjev - som regelmessig er meget vel underrettet - uttalte 2 mars: "Den røde arme står klar for å rette et dødelig og dødelig slag over Oder og Meisse. Sovjetunionens, U.S.A.s, og Storbritannias ledere har utarbeidet detaljerte planer for Tysklunds nederlag og støtelsen av de dertil nødvendige styrker. Tyskland har bare et valg - å akseptere en kapitulasjon uten vilkår og utlevere seg til de seirende maktens nåde". Det var Jermasjev som bebudet den siste russiske vinteroffensiv få dager før den ble satt igang. Han uttalte den gang, at det ville bli den største offensiv som krigen ennå hadde sett på østfronten.

DE NORSE FANGER I TYSKLAND.

S.T.B. meddeler at 3000 norske fanger er ført fra Oranienburg til Buchenwalde ved Weimar i Thüringen, samme leir hvor de nesten 500 norske studenter er enbragt. Et rykte vil imidlertid vite at fangene fra Oranienburg er sendt til Riga.

BRITISK UTENRIKSPOLITIKK I STØPESKJØTEN?

En bok som nylig er utgitt av Sir Victor Wellesley, tidligere assisterende utenriksminister, med tittelen "Diplomacy in fetters", slår til lyd for en reformering av utenriks tjenesten. Enhver innser at de forandrede forhold nødvendiggjør forandringer hva det gjelder de kvalifikasjoner som forlanges av en diplomat. Forfatteren nøyer seg ikke med å hevde at man må sikre seg ambassadører som er bedre skikket til å forstå den moderne verden. Han er misfornøyet med staben av politikere og ministre og mangelen på formuflig samarbeide. Han viser hvor sterk Englands internasjonale stilling er blitt svekket i løpet av årene før krigen på grunn av storfinansens virksomhet, en virksomhet som tilhørte storpolitikens verden og som direkte innvirket på Englands relasjoner til fremmede makter. Dette ble nylig understreket i en debatt i Overhuset i det man hevdet at de pengene som var blitt sendt til Tyskland uten utenriksdepartementets vite, hadde gjort det mulig for Tyskland å oppruste. Hvis utenrikspolitikken skal kunne føres med forstand og frømsyn, må de som kontrollerer den ha bedre kunnskaper. I denne hensekt foreslår Sir Victor Wellesley at utenriks tjenesten bør reorganiseres, at det bør være en liten gruppe av ministre som skal overveie politiske problemene før de blir forelagt regjeringen, og at det bør være en parlamentarisk komitee for utenriks saker. Som en illustrasjon til omsetningsforholdene på vårt politiske område bemerker Wellesley at mange viktige kretser hadde lest Hitlers avsløringer i Mein Kampf. Han vil få istand en "tenkeskole" for utenriks tjenesten. Den skulle bestå av en politisk - økonomisk avdeling og en avdeling for studium av utenlands politisk litteratur som skulle bestå av et råd av de faste departementssjefene som er ansvarlige for innenriks- og utenriks spørsmål. Hvis Dominionenes High-Commissioners hadde sete i dette råd ville man kunne oppnå et intimt forhold mellom den britiske regjering og Dominionenes regjeringer uten tap av frihet for noens vedkommende. En tale i Overhuset før foreleden viste at regjeringsskomiteen nå overveier planer for å koordinere utenriks- og økonomisk politikk. Taleren håpet at hvis en slik koordinasjon lykkedes, og hvis full opplysning om utenriks politikken ble gitt som noe selvfølgelig til lederne av alle partier, ville det kunne bli mulig å føre en kontinuerlig utenriks politik som partiene kunne ones om. En slik ordning ville fjerne noen åpenbare svakheter i Englands system nå, men det ville være en feiltagelse å tro at slike planer ville kunne skille utenriks politikken helt fra partipolitikken. Den britiske regjeringss utenriks politik mellom 1931 og 1939 vakte langt mere vitenskapelig strid enn man hjemlige problemer fordi den affiserte samvittigheten og fantasien. Problemet Spania, Mussolini, ettergivneheten overfor Hitler, firemaktsgruppen som erstatning for Nasjonenes Forbund, utelukkelsen av Russland - , alle disse problemer var den vesentlige grunnen til striden i mellomkrigsperioden ettersom de var prinsipielle spørsmål som man ikke kunne ones om. Det er ytters viktig å styrke uten- og innenriks tjenesten, og å utdanne politikere og å orientere folk om internasjonale spørsmål, men det ville være fåfergt å håpe at all uengighet skulle forsvinne når dette er gjort.

Utenriks tjenesten må hjelpe detaljerte med å ta pøgg av de millioner av hjemløse eller deporterte som vil bli frigjort når Tyskland faller sammen. I vår tid blir hundrevis av UNRRA arbeidere, kvinner og menn, for det meste valgt fra de forente nasjoner i Europa, tronet og fullt utstyrt.

Ifølge New York Herald Tribune har krigen hittil kostet de deltagende nasjoner omkring 1 1/4 billion dollar. I dette tallet inngår ikke omkostningene for Lend-Lease-systemet og heller ikke de understøttelser U.S.A. har ytet jordbruket og lignende formål. De omfatter derimot både produserte og ødelagte verdier. U.S.A. er den nasjon som har hatt de største utgifter, nemlig 240 milliarder dollar. For kanoner, fartøy og ammunisjon har U.S.A. betalt ca. 140 milliarder dollar. Krigsfabrikkene og bygningsvirksomheten har kostet 28 milliarder samt lønner o.l. 76 milliarder. Akseaktene har nå ført fram reserve-panserstyrker, det er ialt ca. 50 tyske tanks og har lagt ned mer enn 300 milliarder dollar på krigen, men dette tallet kan ikke sammenlignes med de alliertes, etter som en må ta i betraktning landenes lave lønner, tvangsarbeidssystemet og den lavere levestandard.

Det amerikanske jordbrukets oppgave i inneværende år blir ennå større enn tidligere. Armene trenger stadig større kvanta og samtidig er det sivile behov øket og hjelpen til de befridde land får stadig større omfang. Arealet dyrket land skal ifølge planene økes med 147 millioner hektar. Den største økningen regnes til sukkerroer, der arealet blir 50 % større enn tidligere.

Det uttales fra Amerika at Belgia får en viktig rolle i det europeiske gjenoppbyggingsarbeid. Landet får antakelig sin industri gang betydelig tidligere enn landene i midt- og øst-Europa, og en del av produksjonen kan eksporteres. Ved å utnytte den belgiske industrien bør de allierte kunne spare verdifulle tonnasje og minske påkjøningene på sine tilførsler andre steder.

Verdens største demning blir nå planlagt i Kina. Den skal bli bygget ved munningen av Yangtse Kiang i nærheten av Chungking. Det regnes at 25 millioner hektar land vil nyte godt av demningen, og kinesiske ingeniører erklærer at det vil forebygge de svære oversvømmelsene og redde millioner av mennesker fra den tunge hungersnød som ofte fulgte oversvømmelsene. Demningen vil også gjøre en øket skipsfart på elva mulig og man mener at skip på 1.000 tonn vil kunne gå mellom Shanghai og Chungking.

Holland vil få et lån på 1.000.000.000 dollar i Amerika og amerikanske aviser betegner det som innledningen til et nytt kapittel i U.S.A. finansvesens historie.

Le Havre som ble ansett for å være totalt ødelagt for den ble gjenopbyret av 1. canadiske arme, den 12. desember 1944, tar nå over 15.000 tonn løst daglig, hvilket vil si en større kapasitet enn før krigen.

Rene Cassin, formann i det franske presidentens juridiske komité, har erklært: "Frankrike vil straffe utøvere av krigsforbrytelser mot sine landsmenn og dem under Frankrikes beskyttelse, uten hensyn til hvor forbrytelsen er begått." Cassin sa at nazister som var ansvarlige for grusomheter og mishandling av franske krigsfanger og deporterte vil bli gjengjeldt for straff like meget som om forbrytelsene hadde funnet sted på fransk jord. Den samme holdning vil likeledes bli fulgt med hensyn til de utlendinger som har blitt tvangsforflyttet fra fransk territorium til nazistene i Tyskland og Polen, da de som fastboende i Frankrike står under fransk beskyttelse. Det franske koster til undersøkelse av krigsforbrytelser har allerede reist tiltale mot de nazistiske tjenestemenn som var ansvarlige for deportasjonen for spanske republikanske flyktninger fra Frankrike til Spania. Lignende anklager ventes framført mot de ansvarlige for deportasjonen av 70.000 jøder.

De allierte har på tre viktige punkter lempet på kontrollen over Italia. Den italienske regjering kommer for ettertiden til å utøve fullstendig kontroll over de utenlandske relasjoner og over andre lignende områder, som hittil er kontrollert av den allierte kontrollkomisjon. Den får videre rett til å utnevne de aller fleste embetsmenn uten først å gjøre henvendelser til de allierte. De alliertes representanter skal ikke ha tillitsmenn rundt omkring i landet; det skal bare være en sentral-organisasjon med sete i Rom. Dette er det nest siste skritt mot Italias fulle frihet som er tatt. Italia kan sende ambassadører til nøytrale land.

Aftenposten behandlet forleden en grenseepisode ifølge hvilken en "norsk" gårdbruker skulle ha blitt tvunget over grensen av banditter forsynt med revolvere. Det hele ble framstilt som hovnakt av en tidligere flyktet nordmann. - Aberg ble arrestert som tysk spion i Sverige og har fått en dom på 2 1/2 års tukthus. Han vil i sin tid bli utlevert til Norge.

Vestfronten. I bruhudet ved Ramagen forer amerikanerne stadig frem forsterkninger av tropper og tungt skyts over Ludendorffruen, som bare er lettere skadet. Amerikanerne er trunget videre fram i høstlig retning og står nå mindre enn 3 km fra autostraden mellom Köln og Frankfurt am Main. Både søndag og mandag foretok tyskerne mindre, men velorganiserte motangrep, som alle ble slått tilbake. Søndag tok amerikanerne et høyreliggende område hvorfra tyskerne dirigerte artillerifilden; denne er deretter blitt svakere. Tyskerne har nå ført fram reserve-panserstyrker, det er ialt ca. 50 tyske tanks og selvdrivne kanoner ved bruhudet. På 3. amerikanske armers front behersker nå Pattons styrker nordbredden av Moselle på 10 km nær. Tyske motangrep hadde litt framgang ved Trier mandag. Søndag tok de allierte 5.000 fanger i dette avsnitt. I N er stillingen uforandret. Alle militære kronikører understreker betydningen av at britene har utslettet bruhudet ved Wesal. Tallet på tyske fanger er større enn på noe annet avsnitt av det europeiske krigsteater.

- En britisk kommandostyrke angrep søndag Schouwen, N for Walcheren. Østfronten. Russerne tok mandag Klustrin, 80 km Ø for Berlin. Derved er en av de verste hindringer på veien til rikshovedstaden ryddet bort. Tyskerne gjorde hårdnakket motstand, men ble utryddet nesten til siste mann. Bare noen få slapp over elva. Det understrekes at veien til Berlin ennå ikke er åpen. Tyskerne har bygget sekundære forsvarsverker og kommer til å sloss om hver tomme jord. - Rokossovski retter heftige angrep mot Danzig fra tre kanter. Det er bygget barrikader i gatene. Russerne står 9 km fra Gdynia. Danzig og Gdynia er nå fullstendig isolert, og den røde hær behersker 200 km langs kysten av Østersjøen. Kolberg blir hurtig ryddet; den omringede tyske garnison er låst fast i den østre bydel. Russiske fly angriper fergeer og pontongbruer. - I Ungarn fortsetter tyskerne sine kostbare og nytteløse angrep ved Balatonsjøen. På 8 dager har tyskerne mistet 350 tanks og hatt 1.000 falne. Angrepene er antagelig berøget på å dekke industrimrådene ved Bratislava og Wien.

Italia. 5. arme har tatt en høyde til ved riksveien mellom Pistoia og Bologna. Flyangrep. Søndag ble det rettet et voldsomt angrep mot Essen. Det ble kastet 4.500 tonn bomber. Byen er en ruinhaug som de tyske linjer bak fronten i N må passere. Britiske fly har angrepet Barmen i Ruhr tirsdag. 4.900 fly var med i operasjonene var Storbritannia og Italia mandag og natt til tirsdag. 17 fly gikk tapt. De britiske flys mål omfattet Dortmund hvor det ble kastet en rekordlast på 5.000 tonn sprengbomber. Amerikanerne angrep 6 jernbanetokter mellom Ruhr og Frankfurt am Main. Svinenånde som ligger 25 km foran Sjukovs front, ble også angrepet. Bombe-fly fra Italia kastet 1.600 tonn mot oifjeld nær Wien. Også mål i Nord-Italia og Brennerbanen ble angrepet. Brannerpanen er sperret for gjennomgangstrafikk. Moskvitas var over Berlin mandag aften. Berlin har nå vært angrepet hver natt i tre uker. Ifølge svenske aviser var britiske fly over horten og Moss søndag. Noen få fly var over Oslo. Et tysk fly ble skutt ned utenfor norskekysten mandag. Østen. Amerikanske tropper landet fredag på Mindanao i Filippinene. Foran London gikk et flyangrep, og amerikanerne kom overraskende på japanerne. Amerikanerne har erobret en by og en flyplass på øya i Burma har britene stormet en høyde ved Mandalay. I byen raser kampene og de britiske styrker kjemper seg fram fra hus til hus. Festningen er meget sterk; murene er 4 meter tykke og 8 meter høye. Festningen er bemannet med japanske selvmordstrupper som har ordre til heller å dø enn å overgi seg. Søndag ble Nagoya og Singapore angrepet av fly.

Stockholm. Ifølge Svenska Dagbladet er tre transportskip og tre troppébåter med flyktninger fra Danzig og Königsberg 10. mars kommet til Kjøbenhavn. Det røkivneres hotell og sykehusplass i byen, og det er vanskelig å få plass til de særde. - Det meldes fra Stockholm at de internerte norske offiserer i Luckenwalde skal flyttes. Det foreligger ingen offisiell bekreftelse. Studentene er fremdeles utenfor Weimar.

London. Statsråd Hindchil har fra 5. mars overtatt arbeidsdepartementet. Statsråd Sverre Nilsen overtar Hindchils departement. - Kronprinsesse Märtha var nylig til stede ved et møte som ble holdt i Washington i anledning av årsdagen for stiftelsen av speidarforbundet. Prinsessene Ragnhild og Astri, som begge er speidere, og prins Harald var også med.

Det advares mot en Notvedt, som av Gestapo er innsatt i transportfor-